

Ny model for skolepraktikydelse

Trepartsaftalen

Der fremgår følgende af pkt. 43 i *Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar* af november 2020:

”Der afsættes 80 mio. kr. årligt til at forhøje skolepraktikydelsen for elever i skolepraktik. Den fordeles henover hovedforløbets år, så forskellen på ydelsen og løn reduceres. Der nedsættes en arbejdsgruppe med regeringen og arbejdsmarkedets parter, som udarbejder en konkret model. Arbejdsgruppen skal være færdig i løbet af 1. kvartal 2021. De nye ydelser træder i kraft 1. januar 2022. Der skal tages højde for, at skolepraktikydelsen ikke må overstige elevløn. Der tages højde for, at der ikke må være en uhensigtsmæssig incitamentsstruktur særligt efter grundforløb 2 og første år af hovedforløbet.”

Hvordan er modellen for skolepraktikydelsen i dag?

Der ydes i dag skolepraktikydelse efter § 66 k i Lov om erhvervsuddannelser. Den indebærer, at skolen udbetaler skolepraktikydelse til elever, der er i skolepraktik, dog ikke elever der modtager løn fra en arbejdsgiver eller elever, der modtager offentlige ydelser, der tilsigter at dække leveomkostningerne. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om skolepraktikydelsen. Ydelsens størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

De nærmere regler er fastsat i bekendtgørelse om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i FGU-baseret erhvervsuddannelse. Her fremgår det, at skolepraktikydelsen ydes med tre forskellige satser til følgende grupper:

- Elever under 18 år
- Elever, der er fyldt 18 år og er hjemmeboende
- Elever, der er fyldt 18 år og er udeboende.

De tre satser er på finansloven for 2021 fastsat til:

- Elever under 18 år: 770 kr. pr. uge.
- Elever, der er fyldt 18 år og er hjemmeboende: 1.843 kr. pr. uge.
- Elever, der er fyldt 18 år og er udeboende: 1.843 kr. pr. uge.

I bekendtgørelse om erhvervsuddannelser er det endvidere fastsat, at skolen kan nedsætte elevens skolepraktikydelse forholdsmæssigt, såfremt eleven har fravær, der ikke er godkendt af skolen.

Den konkrete udbetaling af skolepraktikydelsen til elever foretages af erhvervsskolerne. Skolerne anmoder efterfølgende AUB om refusion af deres udgifter til skolepraktikydelse på en blanket, som AUB har udarbejdet. Blanketten indeholder alene angivelse af et nominelt beløb for en periode, f.eks. en måned. Der ligger således ingen aktivitetsangivelser eller lignende til grund for AUB's refusion af skolepraktikydelse.

I AUB's årsregnskab for 2020 indgår der udgifter for i alt 484 mio. kr. til skolepraktikydelse.

Ønsket ændring af modellen

Med trepartsaftalen er det aftalt, at udgifterne til skolepraktikydelse skal løftes med 80 mio. kr. årligt. Det er samtidig aftalt, at dette løft skal fordeles henover hovedforløbets år, så elever får mere i skolepraktikydelse, jo længere de er på deres hovedforløb. Ydelsen skal således stige i takt med, at eleverne kommer længere på deres hovedforløb.

Det skyldes, at den overenskomstfastsatte elevløn til elever med en uddannelsesaftale typisk stiger hen over hovedforløbet. Af samme årsag er der flere trin på de lønrefusionssatser, som arbejdsgivere modtager under deres elevers skoleophold:

- 1. årselever: 2.890 kr. pr. uge
- 2. årselever: 3.010 kr. pr. uge
- 3. årselever: 3.580 kr. pr. uge
- 4. årselever: 4.140 kr. pr. uge
- Voksne elever: 5.300 kr. pr. uge.

Lønrefusionssatserne afspejler til dels de gennemsnitlige lønniveauer på tværs af overenskomsterne.

Det fremgår endvidere af aftaleteksten, at skolepraktikydelsen ikke må overstige elevløn, og at der skal tages højde for incitamenter på første år af hovedforløbet. Sidstnævnte sætning skyldes, at elevlønnen på første år på nogle uddannelser er så lav, at skolepraktikydelsen ikke kan løftes betydeligt for disse uddannelser uden, at ydelsen kommer på niveau med elevlønnen.

Forslag til ny model for ydelser

Arbejdsgruppen er blevet enige om en model med fem satser fremadrettet:

- En sats for elever under 18 år.
- Fire satser for elever på 18 år og derover:
  - Elever på 1. år af hovedforløbet
  - Elever på 2. år af hovedforløbet
  - Elever på 3. år af hovedforløbet
  - Elever på 4. år og derover af hovedforløbet.

Vedr. sats for elever under 18 år

Arbejdsgruppen har drøftet behovet for fortsat at have en sats for elever under 18 år. På den ene side er der ikke særlige elevløn-niveauer for elever under 18 år, såfremt elever har en uddannelsesaftale. På den anden side vil skolepraktikydelser uden en særskilt sats for elever under 18 år blive meget økonomisk attraktiv sammenlignet med SU-systemet. Hertil kommer, at en uproportional stor andel af de ekstra 80 mio. kr. til løft af skolepraktikydelser vil gå til elever under 18 år, såfremt der ikke fortsat er en særskilt sats for denne elevgruppe. Ca. 3 pct. af elever i skolepraktik i 2020 var under 18 år. Hensigten med tiltaget har i højere grad været at tilgodese elever, der er længere på hovedforløbet. Ud fra en samlet afvejning foreslås derfor fortsat en særskilt sats for elever under 18 år.

Vedr. fire satser for elever på 18 år og derover

I den nye model for skolepraktikydelser skal ydelserne stige i løbet af hovedforløbet. Det foreslås derfor, at modellen har samme trin som lønrefusionssatserne til arbejdsgiverne under elevernes skoleophold, dvs. 1.-4. år af hovedforløbet, dog uden en særlig sats for voksne elever. Sidstnævnte skyldes, at lønrefusion for voksne elever til dels afhænger af overenskomstmæssige forhold for, hvornår man er berettiget til voksen elevløn. Den nye model skal kunne administreres uden at vide, hvordan en elev ville blive aflønnet i en uddannelsesaftale.

Med udgangspunkt i aktivitetsdata for 2020 og satserne for 2021 bliver skolepraktikydelserne i den nye model:

- Elever under 18 år: 835 kr. pr. uge
- Elever på 18 år og derover:
  - Elever på 1. år af hovedforløbet: 1.999 kr. pr. uge
  - Elever på 2. år af hovedforløbet: 2.199 kr. pr. uge
  - Elever på 3. år af hovedforløbet: 2.433 kr. pr. uge
  - Elever på 4. år og derover på hovedforløbet: 2.864 kr. pr. uge

Med disse satser vil udgifterne til skolepraktikydelser stige med 80 mio. kr. sammenlignet med udgifterne i den nuværende model med 2021-satser. Udgiftsskønnet er en alt andet lige-beregning, der ikke indregner evt. adfærsændringer. Satserne vil skulle pris- og lønreguleres til 2022-niveau

efter vanlig praksis. De forventede pris- og lønregulering fra 2021 til 2022 fremgår af bilaget.

Konsekvenser ved den foreslåede model

Skolepraktikydelsen vil med modellen stige for alle elever. Forskellen på skolepraktikydelsen i 2021 og den nye model for de forskellige elever fremgår af *tabel 1*. Stigningen i ydelse er større, jo længere eleverne er på hovedforløbet.

Tabel 1. Forhøjet skolepraktikydelse i ny model sammenlignet med satser for 2021 (kr. pr. uge)

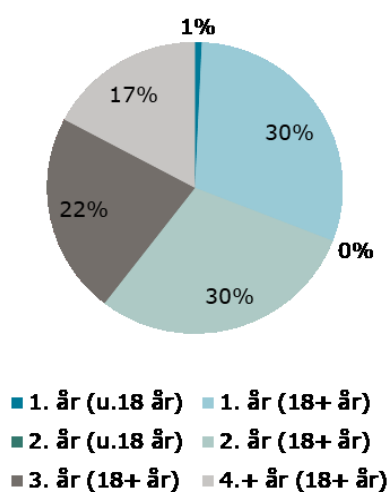
	1. årselever	2. årselever	3. årselever	4. årselever
Under 18 år	65	65	-*	-*
18 år og derover	156	356	590	1.021

Anm.: *I 2020 var der ingen 3. og 4. årselever under 18 år i skolepraktik.
Kilde: Egne beregninger

Den foreslåede model opfylder kravet om, at skolepraktikydelsen for elever på 1. år af hovedforløbet ikke overstiger den laveste kendte elevløn. Herudover er der også tilstræbt en balance, hvor ydelsen på øvrige trin fortsat er lavere end elevlønnen.

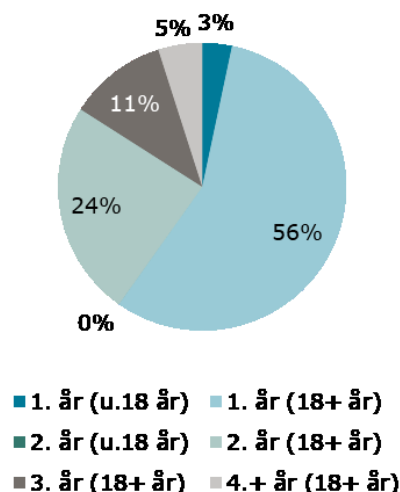
Figur 1 viser hvordan de 80 mio. kr. ekstra til skolepraktikydelse vil blive fordelt mellem eleverne. En sammenligning med *figur 2* af fordelingen af skolepraktikaktiviteten i 2020 viser, at nogle elevgrupper vil få mere ud af den nye model end andre. Elever på 3. og 4. år af skolepraktik får tilsammen 39 pct. af de ekstra 80 mio. kr., mens de alene udgør 16 pct. af aktiviteten. Elever under 18 år og elever på 1. år af hovedforløbet udgør 59 pct. af aktiviteten, men de får 31 pct. af forhøjelsen af ydelsen.

Figur 1. Fordeling af de ekstra 80 mio. kr.

Kilde: Egne beregninger

Figur 2. Fordeling af skolepraktikaktiviteten i 2020

Kilde: Egne beregninger

Administrationsmodel og implementering

Administrationsmodellen forudsættes videreført, dvs. at skolepraktikydelserne udbetales af erhvervsskolerne med efterfølgende refusion fra AUB. Administration af ydelserne foregår pt. via Statens Lønssystem (SLS), og der skal formentlig ske en opdatering af systemet for at kunne håndtere den nye model. Børne- og Undervisningsministeriet går i dialog med Økonomistyrelsen herom og tager kontakt til arbejdsmarkedets parter, såfremt systemudviklingen har konsekvenser for implementering af den aftalte model.

Herudover opfordres AUB til at justere refusionsblanketten, så det fremadrettet bliver muligt for AUB at koble aktivitetsoplysninger med de udbetalte ydelser med henblik på opfølgning på konsekvenser af denne omlægning.

Ændringen kræver ikke lovforslag. Der skal gennemføres ændringer på finanslovsforslaget for 2022, ligesom der skal udstedes ændring af bekendtgørelsen om skolepraktikydelser.

Opfølgning

I henhold til trepartsaftalen fordeles hele den afsatte ramme på 80 mio. kr. som forhøjelse af skolepraktikydelserne. Det kan dog ikke udelukkes, at en forhøjelse af ydelserne også vil medføre forhøjede driftsudgifter som følge af en stigende tilgang til skolepraktik eller stigende varighed af skolepraktikforløb.

Arbejdsgruppen har drøftet, om der i modellen kan være en tilskyndelse til at være længere tid i skolepraktik, jf. ovenstående. En sådan adfærd kan medføre adgangs begrænsning (dimensionering) af uddannelsen, ligesom EMMA-kriterierne fortsat gælder for skolepraktikeleverne. Arbejdsgruppen er dog enige om, at konsekvenserne af omlægningen til ny model for skolepraktikydelser skal følges. Regeringen og arbejdsmarkedets parter vil derfor årligt i de første år efter etableringen af den nye ydelsesmodel følge op på og drøfte aktivitet og varighed af skolepraktikforløb samt udviklingen i udgifter til skolepraktikydelser og drift.

Der skal i den forbindelse særskilt følges op på, hvorvidt den forhøjede ydelse medfører en vækst i tilgangen af elever til skolepraktik, og om det fører til længere skolepraktikforløb. Der er et særligt opmærksomhedspunkt omkring elever på 3. og 4. år af hovedforløbet. Såfremt der kan observeres en øget tilgang og længere varighed af skolepraktikforløb, er regeringen og arbejdsmarkedets parter enige om at drøfte en justering af de incitamenter, der er skabt med denne nye model for skolepraktikydelser.

Metodebilag

I dette bilag beskrives beregningsmetoden brugt til udarbejdelsen af den nye model for skolepraktikydelse, herunder det anvendte datagrundlag samt de anvendte antagelser.

Datagrundlag

Til brug for beregningerne er der anvendt et særudtræk med data fra praktikpladsstatistikken koblet med oplysninger fra STIL's elevtalsregister.

Datasættet indeholder antallet af elever i skolepraktik i 2020. For hver elev er antallet af dage i skolepraktik i 2020 opgjort. Ved hjælp af oplysninger fra STIL's elevtalsregister om, hvornår eleverne er påbegyndt hovedforløbet, er antallet af dage i skolepraktik for den enkelte elev fordelt ift. om eleven er 1., 2., 3. eller 4. årselev, mens eleven er i skolepraktik.

Bilagstabel 1 viser antallet af dage i skolepraktik i 2020.

Bilagstabel 1. Antal dage i skolepraktik fordelt på varighed på hovedforløbet og alder

	1. års- elever	2. års- elever	3. års- elever	4. års- elever	I alt
Under 18 år	66.449	74	0	0	66.523
18 år eller derover	1.132.098	485.577	220.985	98.733	1.937.393
I alt	1.198.547	485.651	220.985	98.733	2.003.916

Kilde: Egne beregninger

Alder

Alder er opgjort som elevens alder ved udgangen af 2020. Dvs. at en elev der fylder 18 år i november 2020, men er i skolepraktik i august 2020 i opgørelsen indgår i gruppen af elever på 18 år og derover (selvom eleven er 17 år i den periode, hvor eleven er i skolepraktik). Dette betyder i praksis, at de faktiske udgifter i 2020 er lidt overvurderet. Såfremt det i stedet antages, at alle elever, der fylder 18 år i 2020, indgår i kategorien for elever under 18 år, vil de modelberegne udgifter, jf. nedenfor, falde til et niveau under AUB's faktiske udbetalinger. På den baggrund er ovenstående håndtering valgt.

Varighed på hovedforløbet

Elevernes varighed på hovedforløbet beregnes ud fra elevernes startdato på hovedforløbet. En elev defineres som 1. årselev fra startdatoen på hovedforløbet og et år frem, hvorefter eleven defineres som 2. årselev i et år, osv.

Dvs. at en elev der påbegynder hovedforløbet på en erhvervsuddannelse 1. august 2019 vil være:

- 1. årselev fra 1/8-2019 til 31/7-2020
- 2. årselev fra 1/8-2020 til 31/7-2021
- 3. årselev fra 1/8-2021 til 31/7-2022
- 4. årselev fra 1/8-2022 til uddannelsen afsluttes

Hvis eleven har været i skolepraktik i perioden 1. maj 2020 til 31. august 2020, vil antallet af dage i skolepraktik i perioden 1/5-2020 til 31/7-2020 indgå under 1. årselev, mens dagene i perioden 1/8-2020 til 31/8-2020 indgår under 2. årselev.

Det skal bemærkes, at STIL's elevtalsregister er et sammensat register, hvilket bl.a. betyder, at pauser på hovedforløbet på op til 12 måneder (pga. barsel) ikke kan trækkes fra, når varigheden på hovedforløbet beregnes. Såfremt en elev har en pause på over 12 måneder, anses det som en ny start på hovedforløbet.

Satser for skolepraktikydelse samt udgifter til skolepraktik

Satserne for skolepraktikydelse PL-reguleres hvert år. Af *bilagstabel 2* fremgår satserne for skolepraktikydelse i 2020 og 2021.

Bilagstabel 2. Satser for skolepraktikydelse i kr. pr. uge

	2020	2021
Under 18 år	753	770
18 år eller derover*	1.801	1.843

Anm.: *Der skelnes ikke mellem ude- og hjemmeboende elever, da satsen er ens.

Kilde: De årlige finanslove

Ud fra elevaktiviteten på skolepraktik i 2020 og satser for 2020 er den beregnede udgift til skolepraktikydelse i 2020 på 505,6 mio. kr., såfremt ingen elever blev trukket i ydelse grundet manglende fremmøde. AUB har oplyst, at de samlede udgifter til skolepraktikydelse i 2020 var 484 mio. kr. Forskellen formodes at skyldes, at skolerne nedsætter elevens skolepraktikydelse forholdsmæssigt, såfremt eleverne har fravær, der ikke er godkendt af skolen.

Aktivitet i skolepraktik med udbetaling af ydelse

Andelen af dage som elever i skolepraktik i gennemsnit trækkes i ydelse er, på baggrund af de beregnede og de faktiske udgifter til skolepraktikydelse, beregnet til 4,3 pct. Det antages, at denne andel er ens for alle elever uanset alder og hvor langt de er på hovedforløbet, samt at andelen fremadrettet vil være den samme.

Antallet af dage i skolepraktik reduceres i beregningerne derfor med 4,3 pct., således at der tages udgangspunkt i antallet af dage med udbetaling af skolepraktikydelse, *jf. bilagstabel 3*.

Bilagstabel 3. Antal dage med udbetaling af skolepraktikydelse fordelt på varighed på hovedforløbet og alder

	1. års- elever	2. års- elever	3. års- elever	4. års- elever	I alt
Under 18 år	63.608	71	0	0	63.679
18 år eller derover	1.083.691	464.814	211.536	94.511	1.854.553
I alt	1.147.299	464.885	211.536	94.511	1.918.232

Kilde: Egne beregninger

Fastsættelse af satserne i den nye model for ydelse

I fastsættelsen af de nye satser er udgifterne til skolepraktikydelse ved aktivitetsniveauet i 2020 med 2021-satser beregnet. Herefter er satserne i den nye model for ydelser fastsat således, at ekstraudgifterne til skolepraktikydelse ved aktivitetsniveauet i 2020 bliver ca. 80 mio. kr. højere end udgifterne beregnet ud fra 2021-satserne.

Satserne opregnes årligt med den såkaldte tilpasningsprocent+2. Det indebærer, at satserne for 2022 forventeligt skal opregnes med 2,3 pct. i forhold til de niveauer, der er angivet i afrapporteringen her.